

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Cdo/65/2018
Identifikačné číslo spisu: 3516203011
Dátum vydania rozhodnutia: 29.10.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Bajánková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:3516203011.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci starostlivosti súdu o maloletú V. B., bývajúcu u matky, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom, dieťa rodičov - matky T. B. bývajúcej v B., zastúpenej advokátkou JUDr. Máriou Cagalovou, so sídlom v Novom Meste nad Váhom, Poľovnícka 10 a otca A. A., bývajúceho v M., zastúpeného advokátom Mgr. Viliamom Parákom, so sídlom v Novom Meste nad Váhom, Komenského 2700/7, o zvýšenie výživného a úpravu styku s dieťaťom, vedenom na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom pod sp.zn. 9 P 63/2016, o dovolaní otca maloletej proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 9. augusta 2017 sp.zn. 5 CoP 45/2017, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Trenčíne z 9. augusta 2017 sp.zn. 5 CoP 45/2017
z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nové Mesto nad Váhom (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo 4. mája 2017 č.k. 9 P 63/2016-149 konanie o návrhu otca na úpravu styku zastavil, zmenil rozsudok Okresného súdu Trenčín z 3. júla 2007 č.k. 31 P 107/2007-30 v časti určenia výživného tak, že otcovi maloletej s účinnosťou od 15. apríla 2016 zvýšil vyživovaciu povinnosť k maloletej zo sumy 66,39 € mesačne na sumu 150 € mesačne, ktorú mu uložil platiť vždy do 15. dňa v každom mesiaci vopred k rukám matky maloletej. Otcovi uložil povinnosť splácať nedoplatok na zameškanom výživnom za obdobie od 15. apríla 2016 do 4. mája 2017 v celkovej sume 1022,11 € v mesačných splátkach po 70 € spolu s bežným výživným počnúc právoplatnosťou rozsudku pod stratou výhody splátok a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Proti výrokom II. a III. rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie otec maloletej.

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením z 9. augusta 2017 sp.zn. 5 CoP 45/2017 odvolanie otca maloletej odmietol v zmysle § 386 písm. a/ CSP ako oneskorene podané. Uviedol, že z obsahu spisu vyplýva, že odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie bol zástupkyni otca maloletej riadne doručený prostredníctvom pošty 15. mája 2017, kedy si zásielku prevzala na pošte, čo je preukázané zo súdu vrátenej doručienky, ktorá má charakter verejnej listiny. Nasledujúcim dňom

začala otcovi maloletej plynúť zákonná 15-dňová lehota na podanie odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie, pričom posledný deň lehoty pripadol na 30. mája 2017. Otec maloletej odovzdal odvolanie na poštovú prepravu až 31. mája 2017, čo vyplýva z pečiatky pošty na pripojenej obálke. Z uvedeného je zrejmé, že otec maloletej podal odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie až po uplynutí zákonom stanovenej 15-dňovej lehoty. Keďže otec maloletej podal odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie oneskorene, odvolací súd jeho odvolanie odmietol a nezaoberal sa preto vecnou správnosťou odvolaním napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, ani samotnými dôvodmi odvolania.

3. Uvedené uznesenie odvolacieho súdu napadol dovolaním otec maloletej (ďalej aj „dovolateľ“). Prípustnosť a dôvodnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, keď mal za to, že súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Namietal, že odvolací súd nesprávne odmietol ním podané odvolanie ako oneskorene podané. Uviedol, že rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo jeho zástupkyňi doručené 16. mája 2017, a nie 15. mája 2017 ako ustálil odvolací súd. Lehota na podanie odvolania tak uplynula až 31. mája 2017. Keďže otec maloletej podal odvolanie na poštovú prepravu 31. mája 2017, podal odvolanie včas, v rámci zákonom stanovenej 15-dňovej lehoty. Uviedol, že zásielka č. UC166073859SK (ktorou mu bol doručovaný rozsudok súdu prvej inštancie) bola jeho zástupkyňi doručená 16. mája 2017, čo vyplýva aj z ním k dovolaniu priložených listinných dôkazov. Žiadal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

4. Ustanovený opatrovník maloletej, ani matka maloletej sa k podanému dovolaniu písomne nevyjadrili.

5. Na konania vo veciach starostlivosti súdu o maloleťoch sa s účinnosťou od 1. júla 2016 vzťahuje Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“). V zmysle § 2 ods. 1 CMP sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže CMP neustanovuje inak, dovolací súd ďalej skúmal možnosť aplikácie ustanovení CSP pre konanie o dovolaní otca maloleteho dieťaťa.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací [(§ 35 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)], bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie otca maloletej je dôvodné, preto je potrebné dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 a § 450 CSP).

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

8. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. V zmysle § 421 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej

v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

11. V danom prípade dovolací súd prioritne posudzoval prípustnosť dovolania, t.j. či boli splnené podmienky stanovené zákonom pre vecné prejednanie dovolania.

11.1. V civilnom sporovom poriadku sú jednotlivé podmienky prípustnosti dovolania upravené nasledovne: v ustanoveniach § 420 až § 423 je upravený prípustný predmet, v ustanovení § 427 je stanovená lehota na podanie dovolania, v ustanovení § 428 sú stanovené náležitosti dovolania a v ustanovení § 424 až § 426 sú upravené osoby, ktoré sú oprávnené podať dovolanie.

11.2. Dovolací súd zistil, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník, zastúpený advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorého neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovoláním, ktoré spĺňa náležitosti stanovené zákonom (§ 428) otec maloletej napáda uznesenie odvolacieho súdu, ktorým odmietol odvolanie otca maloletej proti rozsudku súdu prvej inštancie, teda rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

12. Otec maloletej uplatnil dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Najvyšší súd už v judikátoch R 23/1994 a R 4/2003 (ďalej v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 41/2000, 2 Cdo 119/2004, 3 Cdo 108/2004, 3 Cdo 231/2008, 4 Cdo 20/2001, 5 Cdo 434/2012, 6 Cdo 107/2012, 7 Cdo 142/2013, 3 Cdo 98/2015) vydaných do 30. júna 2016 považoval za prípad odňatia možnosti konať pred súdom postup súdu, ktorý sa z určitého dôvodu odmietol zaoberať meritom veci (odmietol podanie alebo konanie zastavil alebo odvolací súd odmietol odvolanie), hoci procesné predpoklady pre taký postup neboli dané.

14. So zreteľom na uvedené dovolací súd skúmal, či odmietnutie odvolania otca maloletej odvolacím súdom vykazovalo znaky procesného postupu znemožňujúceho účastníkovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

15. Podľa § 362 ods. 1 CSP odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

16. Podľa 125 ods. 1 a 2 CSP podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.

17. Podľa § 121 ods. 1 až 5 CSP lehota podľa tohto zákona môže byť určená podľa hodín, dní, týždňov, mesiacov a rokov. Do plynutia lehoty určenej podľa dní sa nezapočítava deň, keď nastala skutočnosť určujúca začiatok lehoty. Lehoty určené podľa týždňov, mesiacov alebo rokov sa končia uplynutím toho dňa, ktorý sa svojím označením zhoduje s dňom, keď nastala skutočnosť určujúca začiatok lehoty; ak ho v mesiaci niet, posledným dňom mesiaca. Ak koniec lehoty pripadne na sobotu alebo deň pracovného pokoja, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň. Lehota je zachovaná, ak sa v posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo sa podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť; to platí aj vtedy, ak je podanie urobené elektronickými prostriedkami doručené súdu mimo

pracovného času.

18. Podľa § 111 ods. 1 CSP do vlastných rúk sa doručuje tak, že adresát potvrdí prijatie písomnosti na potvrdení o doručení písomnosti (ďalej len "doručenka"); údaje v doručení sa považujú za pravdivé, ak nie je dokázaný opak. Doručenie je verejnou listinou.

19. Ustanovenie § 111 ods. 1 CSP priznáva doručení status verejnej listiny, v dôsledku čoho sa údaje v nej obsiahnuté sa považujú za pravdivé, ak nebol preukázaný opak. Už podľa predchádzajúcej úpravy dospel najvyšší súd k záveru, že verejnou listinou je ale doručenie len vtedy, ak obsahuje všetky náležitosti vyžadované právnymi predpismi. V takomto prípade potom každý, kto namieta správnosť týchto údajov znáša bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno, že tieto údaje sú nepravdivé. Za predpokladu, že doručenie právnymi predpismi vyžadované náležitosti nemá, nemôže mať povahu verejnej listiny a dôkazné bremeno zaťažuje orgán, ktorý doručenie vykonal, a ktorý v prípade pochybností musí preukázať spôsob doručenia a správnosť údajov uvedených na doručení (viď napr. rozhodnutia 4 Cdo 240/2010 a 6 Cdo 44/2016, pričom uvedené závery sú naďalej aplikovateľné aj za účinnosti CSP).

20. Na doručení preukazujúcej prevzatie rozsudku zástupkyňou otca maloletej (J. B.) je rukou napísaný dátum prevzatia písomnosti 15. mája 2017. Na tej istej doručení sa nachádza denná pečiatka dodacej pošty s dátumom 16. mája 2017. Dovolateľ k podanému dovolaniu pripojil odpoveď Slovenskej pošty, a.s., z ktorej vyplýva, že doporučená zásielka UC166073859SK adresovaná J. B., R., bola dodaná 16. mája 2017, pričom adresát si uvedenú zásielku prevzal osobne. V spise sa taktiež nachádza odpoveď Slovenskej pošty, a.s. na žiadosť súdu prvej inštancie o poskytnutie informácie o doručení zásielky (ktorou bol doručovaný rozsudok súdu prvej inštancie zástupkyňou otca maloletej), z ktorej taktiež vyplýva, že doporučená zásielka UC166073859SK adresovaná J. B., R., bola dodaná 16. mája 2017, pričom adresát si uvedenú zásielku prevzal osobne. Z vyššie uvedeného je tak zrejmé, že zástupkyňa otca maloletej rozsudok súdu prvej inštancie prevzala 16. mája 2017.

21. Keďže bolo preukázané, že zástupkyňa otca maloletej prevzala rozsudok súdu prvej inštancie 16. mája 2017, lehota na podanie odvolania začala plynúť 17. mája 2017 a posledný deň lehoty na podanie odvolania tak pripadol na stredu 31. mája 2017. Z obsahu spisu vyplýva, že odvolanie otca maloletej proti rozsudku súdu prvej inštancie bolo podané na poštovú prepravu 31. mája 2017 (obálka pripojená k č.l. 152 spisu). Odvolanie otca maloletej tak bolo podané v rámci zákonom stanovenej 15 dňovej lehoty (v jej posledný deň), t.j. včas.

22. So zreteľom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že konštatovanie odvolacieho súdu o oneskorenom podaní odvolania otca maloletej bolo nesprávne. Pokiaľ odvolací súd odmietol odvolanie otca ako oneskorene podané, týmto nesprávnym procesným postupom mu znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a dovolateľ opodstatnene uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

23. Najvyšší súd preto rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

24. V novom rozhodnutí odvolací súd rozhodne znova o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

25. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.